

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Preses apskats

25-08-2023

Sagatavoja:

Uzzīņu un informācijas centrs

Informācijas pakalpojumu un SBA nodaļa

LNB - KULTŪRAS PIEMINEKLIS

◀ **LATVIJAS** Nacionālās bibliotēkas (LNB) 104. dzimšanas dienā 29. augustā plkst.10 pie bibliotēkas ēkas fasādes tiks piestiprināta valsts aizsargājama kultūras pieminekļa zīme. Pasākumā piedalīsies Kultūras ministrijas, UNESCO, Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes, Latvijas Arhitektu savienības, LNB Atbalsta biedrības un citu institūciju pārstāvji. Pēc tam *LNB Klīversalas* zālē interesenti aicināti uz sarunu par mūsdienu arhitektūras vietu kultūras mantojuma saglabāšanā. Sarunā tiks akcentēts Gunāra Birkerta un Meinharda fon Gerkāna radošais mantojums, jo šogad pieminekļa statuss piešķirts arī fon Gerkāna projektētajai ēkai *Villa Guna*. Sarunā piedalīsies Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes vadītājs Juris Dambis, žurnāla *Latvijas Arhitektūra* galvenais redaktors, 16 grāmatu autors Jānis Lejnieks un arhitektūras kritiķe Agrita Lūse.

Avots: Diena

Datums: 25-08-2023

Labas lietas iedvesmai

Notikums PĒDĒJĀ IESPĒJA!

28. augustā beigsies projekts "Vasara pīrdienās Latvijas Nacionālajā bibliotēkā" – iespēja viesoties Gaismas pilī: apskatit ēku, iepazīt vairākas izstādes, aplūkot vareno Tautas grāmatu plauktu, uzzināt interesantus faktus par bibliotēku un tās vēsturi, izmantojot digitālo gido *gids.lnb.lv*, kā arī izbaudīt visskaistāko skatu uz Rīgu no 11. stāva! Nenokavē šo iespēju!

Foto: Eija Trifanova/LETA

Avots: Mājas Viesis
Datums: 24-08-2023

Piedalāmies lasīšanas veicināšanas programmā

„Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023”

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centrs jau 23. reizi izstudiņāja lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023” jauno grāmatu kolekciju. Bibliotēkas sanēma aicinājumu pieteikties lasīšanas programmā. Jumurdas pagasta bibliotēka pieteicās „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas” programmai un saņēma atbalstu. Lieli un mazi lasītāji jauno grāmatu kolekciju varēs vērtēt visu gadu, par, viņuprāt, labāko grāmatu dot savu atsaukmi. 2023. gada programmā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” katra vecumgrupā ir jāvērtē piecas grāmatas, bet Vecāku žūrijas kolekcijā – četras, papildus atļaujot izvēlēties jebkuru grāmatu no pārējās kolekcijas, lai arī pieauga līdzīgātās bērnu un jauniešu literatūrā.

Sogad iekļauto grāmatu klāsts ir bagāts gan ar mūsdienām aktuālo tematiku, kas lauj ielūkoties pagātnē, gan alzrauj ar pasakai nu fantāzijas lidojumu. Kolekcijā varam lasīt dzēju, aplukot, izpēti komiksus, skaitīt skaitāmpantus, izvēlēties un vienā naktī izlasīt romānu, lēnāgi baudīt stāstu krājumus un priecīties par lieklisko ilus-

tratoru devumu.

2023. gada kolekcijā iekļautas 24 grāmatas: astoņi latviešu autori darbi, piecpadsmit tulkojumi un viens folkloras krājums. Lai tāji varēs iepazīties ar četrū franču rakstnieku darbiem, trīs lietuviešu un trīs igauņu grāmatām, kā arī par vienam tulkojamam no zviedru, vācu, slovāku, polu un katalānu valodas. Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas grāmatu kolekcijas iegādi un norišu īstenošanu atbalsta Kulturnas ministrija.

Jumurdas pagasta bibliotēkā bērni, jaunieši un vecāki laipni aicināti piedalīties lasīšanas veicināšanas programmā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. Jumurdas bibliotēkā pieejama 2023. gada grāmatu pilnā kolekcija:

5+ gadu grupā

Anete Melece „Pazudušais mīlēdzīns”
Aivars Neibarts „NAUDiena.rrr”
Ieva Samauska „Soliņš un Miskaste”
Anna Ojiņiņovska „Klimpas kungs un burinieks”
Rosio Bonilja „Kaimiņi”

9+ gadu grupā

Ruta Svaža „Pelesdēls Gudrnieks”
Vitalija Maksuite „Bete un lidojošā dzīmšanas dienas dāvana”
Daina Tabūna „Lasis Stasis un

Atlasijas okeāns”

Gaja Guna Ekle „Brālis, kas nebija vajadzīgs”
Trīnu Lānu „Skeleta Juhana gaitas”

11+ gadu grupā

„En den dino Šoko loko tīno”
Žans Klods Murilevs „Upe, kas tek atpakaļ”

Dzintars Tilaks „Zlatas ceļš”

Rēli Rēnausa „Kā mans tētis atrada sev sievu”
Aino Pervika „Burmemme”

15+ gadu grupā

Igne Zarambaite „Melndzelmī”
Silēna Edgāra, Polis Beorns „Mūru dāma”

Jenniņa Jēgerfeldē „Mana kolosalā dzīve”

Mavils „Kinderlande”
Toms Deimmonds Barvidis „Zajā dzīle”

Vecāku žūrija+

Delfīne de Vigāna „Bērni ir karali”
Kristīne Ižiņa „Es neliecīšu pret jums”

Virdžīnija Grimaldi „Laiks atkal iedegt zvaigznes”

Monika Kompaniķova „Piekta laiva”

Uz tikšanos Jumurdas bibliotēkā!

Agita Opincāne,
Jumurdas bibliotekāre

Pozitīvisms garantēts...

Ērgļu bibliotēkā apskatāmā mākslinieces Jekaterinas Grīškjanes da torgrafikā veidotā lieiformāta zīmējumu izstāde "Apskāviens" liks pa smaidīt ikviename apmeklētājam. Zīmējumos attēloti piemīligi, miljuma un gaīšuma pilni dzīvniecīni un fantāzijas tēli, kuri rosina apskauties. Pēc pašas mākslinieces vārdiem, šie darbi atklāj vīnas pasaules uztveri un būtību – tajos ir humors, vēlme pēc rotājuma un viegluma.

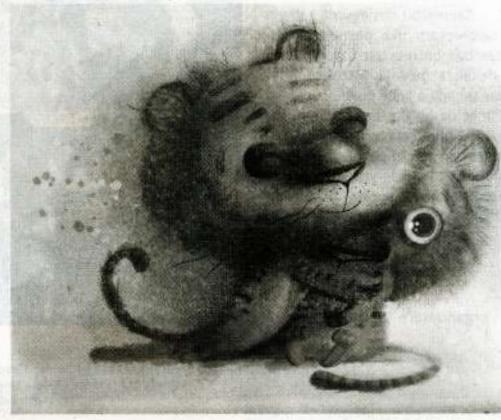
J. Grīšjanē strādā dizaina jomā, kā arī pieplīda vienu no saviem sāpiem – raksta un pati arī ilustrē bērnu grāmatu.

Apskāviens nav tikai draudzīgs sveiciens, tā ir vesela terapija, no kurās var gūt daudz labuma ik dienas.

Izstāde apskatāma līdz 15. augustam.

Sarmītes Dreiblates,

Ērgļu bibliotēkas vadītājas, teksts un foto

Avots: Ērgļu Apvienības Ziņas

Datums: Augusts, 2023

Godina bērnu literātūras autorus

Jāņa Baltvilka balva piešķirta dzejniekam Žeberam par dzejoļu krājumu "Ejas un asakas"

(LETA) Jāņa Baltvilka balva rakstniecībā šogad piešķirta dzejniekam Žeberam par dzejoļu krājumu "Ejas un asakas", kuru 2022. gadā laidusi klaja izdevniecība "Liels un mazs", informēja Latvijas Bērnu un jaunatnes literātūras padomes (LBJLP) iedibinātās balvas projekta vadītāja Silvija Tretjakova.

Žūrijas lēmumā teikts, ka balva piešķirta par rotaļīgi uzrakstītu domāt rosinošu grāmatu, kas uzmundrina lasītāja "iekšējo galvu" un sapurina latviešu bērnu dzejas apvāršus.

Par labāko bērnu grāmatu

JULIANS TUVIMS
**PANS
TRALLALNIEKS**
NO POLU VALODAS MĀRSĒSIS MĀRS SĀLĒJS
ILUSTRĒS ERNESTS KĻAVIŅŠ

ilustrātoru šogad atzīts Ernests Kļavniš par ilustrācijām Juliana Tuvima grāmatā "Pans Trallalnieks" un Ineses Zanderes grāmatā "Kamoliņš un kastīte". Abas grāmatas izdotas izdevniecībā "Liels un mazs".

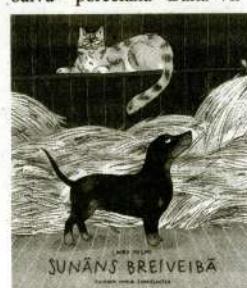
Savukārt AS "Latvijas valsts meži" balvu "Jaunaudze" par debiju bērnu literātūrā saņēma Laura Melne par attēlāstāstu "Sunāns breiveibā", kas tapis sadarbībā ar ilustratoru Vivianu Mariu Stagislavku un izdots sadarbībā ar "Latgališu kultūrķiusteibā "Volūda"".

Kā Jāņa Baltvilka balvas

starptautiskā laureāte 2023. gadā apbalvota lietuviešu rakstniece Igne Zarambaite par garstāstu "Mēlindzelmji", kas izdots "Jāņa Rozes apgādā", un tā tulkošajā Dace Meiere.

Šogad Žūrija piešķīra arī speciālbalvu skaitāmpantu un kīrcināmpantu krājuma "En den dino šoko loko tīno" radošajai komandai - pantu vācējam un kārtotājam Mārim Rungulim, ilustrātoram Reinim Pētersonam, komentāru autoriem pētnieci Unai Smilgainei, dizaina autoram Artim Briedim un redaktorei Inesei Zanderei. Grāmata izdotā izdevniecībā "Liels un mazs".

Laureāti saņēma mākslinieces Ineses Brants veidoto

ka" laivipu - un naudas prēmiju, kā arī iespēju vienu mēnesi dzīvot un strādāt Starptautiskajā Rakstnieku un tulkošajā mājā Ventspilī. Arī "Latvijas valsts mežu" balvas "Jaunaudze" Dzejnieks Žebers.

laureāte saņēma balto porcelānu vilcienu un naudas prēmiju, kurās mērķis ir veicināt izaugsmi.

Sadarbībā ar portālu "Ism.lv" ikvienam bija iespēja atlīstīt savu mīlēko autoru vai mākslinieku no Jāņa Baltvilka balvas nominantu vidus un piedalīties lasītāju balsojumā. Balsojumā uzvarēja Aijas Lisovskas grāmata "Dullā diena Dundurzāle", kas izdotā izdevniecībā "Zvaigzne ABC".

Ceremonijā Latvijas Universitātes Botāniskajā dārzā tika godināti arī pārējie 2023. gada Jāņa Baltvilka balvas nominanti rakstniecībā un vizuālajā mākslā - Zandere, Daina Tabūna, Marts Pujāts, Andris Breže, Rūta Briede un Toms Deimonda Barvidis.

Šogad balvas ūrija darbojās literātūrinātnieces Ilze Stikāne un Sandra Okuņeva, mākslas pētniece Liņa Bīrza-Priekule, mākslinieks Roberts Koļcovs, kā arī sabiedrības pārstāvji

Māris Pavlovs no Latvijas Universitātes Izglītības zinātņu un psiholoģijas bibliotekas un jauniešu studijas "Kāpnes" vadītājs Girts Ābele.

Aija Lisovska

Kopumā ūrija izvērtējusi 46 grāmatas, bet 19 izdevumi aplūkoti, meklējot pretendētus grāmatu mākslas balvai. Šogad uz balvu bijuši vairāk nekā desmit debitanti rakstniecībā un ilustratora veikumā.

Jāņa Baltvilka balvas pāsniegtais 19. reizi. •

Avots: Latvija Amerikā

Datums: 19-08-2023

Dzintara Soduma balva laikā un vietā

ANDRIS UPENIEKS

Ogres pilsētas svētku
spraigumā un tveicīgā
pusdienlaikā mājīgajā
Centrālās bibliotēkas
konferenču zālē rakstnieci
Elgai Kairišai pasniegta
Dzintara Soduma balva
literatūrā.

Jau pagājušā gada pavasarī Dzintara Soduma balvas literatūrā vērtēšanu, organizēšanu pārņēma Ogres novada pašvaldība. Pirms gada konkursa balvu izcīnīja ikšķiliete Iveta Troalika – žurnāla «Santa» redaktore – par romānu «Tūlit paliks labāk». Balva organizēta ar nolūku veicināt kultūras vērtību saglabāšanu, popularizēt un atbalstīt latviešu rakstniecību. Iedibinātā tradicija turpinās arī šogad.

Jau aprīli ar pašvaldības izpilddirektora rīkojumu tika izveidota konkursa žūrijas komisija. Komisijas vadītāja pašvaldības izpilddirektora vietniece Dana Bārbale, komisijas sastāvā Ogres Centrālās bibliotēkas literatūras apskatniece Aija Bremšmite, žurnālists, literatūrkritikis Toms Treibergs, šo rindu autors Andris Upenieks. Balvai pieteikto lugu vērtēšanas nolūkā bija pieaicināta filoloģijas doktore, teātra zinātniece Ieva Rodiņa.

Atbildstoši nolikumam tika pieteikti trīs romāni, divi dzejoļu krājumi un sešu dažādu autoru 12 lugas, kas apvienotas divos krājumos. *Turpinājums 6. lpp.*

Dzintara Soduma balva laikā un vietā

Sākums 1. lpp.

Daiļdarbu vērtēšanas kritērijos – sīzeta liniju skaidrība, mākslinieciskā dinamika, darbā ietverto tēlu atbilstība darbības laikam un vietai, attēlotas vides raksturojumi, valodas novatorisms un tās bagātība, autora iedzījināšanas tēlu psiholoģiskajās fineses, autora notikumu psiholoģiskā analīze, pārdzīvojumi, pretrunas, situāciju attīstība un tēlu rīcības pamatojums, ticamība, tēlainās izteiksmes līdzekļi, daiļdarba mākslinieciskā vērtība kopve selumā un citi māksliniecisko kritēriju parametri, kuri dzejā nedaudz atšķirīgi no prozas.

Neatkarīgi un katrs individuāli izvērtējot iesniegtos darbus, salīdzinot atzinumus, plussus un minusus, pēc spraigām diskusijām, demokrātiski balsojot, ūrijas komisija nolēma Dzintara Soduma balvu šogad piešķirt Elgai Kairišai par apjomīgo (500 lpp.) romānu «Ne tagad, ne vēlāk, nekad». Ūrijas lēmumu apstiprināja Ogres novada pašvaldības dome, attieciņi noleja balvu autorei pasniegt Ogres pilsetas svētkos 19. augustā Ogres Centrālajā bibliotēkā. Kaut kā liktenīgā svētku vadmotīvs «Šeit dzimst legendas» sakrit ar Elgas Kairišas legendām apvītajām kozlijām dzives garumā.

Tieši Ogres pilsētas svētku spraigumā un tveicīgā pusdienu laikā mājīgajā Ogres Centrālās bibliotēkas konferēncē zālē Ogres pašvaldības domes vārdā balvu Elgai Kairišai pasniedz Ogres teātra mākslinieciskais

KĀDAS SIEVIETES DZĪVĒ PARASTI UN IKDIENIŠKI NOTIKUMI LĒNĀM KĀJP DINAMISKĀ SECĪBĀ, LĪDZ NEGAIDĪTS PAVĒRSIENS APGRIEŽ DZĪVI KĀJĀM GAISĀ

vadītājs Jānis Kajaks. Vienkārši, sirsniģi, īsti. Ľaudis svinīgi, atsaucīgi un laipniem skatiņiem. Cēlo bridi vada pašvaldības sabiedrisko attiecību speciālists Nikolajs Sapožņikovs. Kā allāz un sālētās melodiski dzied Andris Daļiļenko. Liksmai smaidi, aizkustinājuma asaras. Lasītāju vārdā par aizrautīgo romānu stāsta un pateicas skolotāja Sarmitē. Autores gimenes koplais pulks savu gavījnieci iekrauj zie-

Romāna autore gimenes
laimīgajā pulkā

dos. Elga teic pacīlātus, sirsniģus vārdus un joprojām apņēmības pilna rakstīt vēl.

Skaidrs, ka romāna autore savu dzīves stāstu rakstījusi daudzu gadu garumā, bet romāns tapis nejausi un sakritīgu apstākļu iespāidā. Manuskrīts stāvējis plauktā vismaz kādu piecus gads. Krājusi naudu ceļojumam uz Tibetu vai Nepālu, bet uznāca pandēmija, tādēļ nolēmusi biezo manuskrītu izredīgēt un izdot romānu, kam lieti noderējusi ceļojumam sakrātā naudīpa. Viņa saka, kad raksta, tad vārdi nāk kā no kosmosa: spēj tik pierakstīt. Kā jebkurām rakstniekiem – nav grūti pierakstīt, uzrakstīt, liela problēma ir saisināt, bez zēlatības metot laukā visu lieko. Šim uzdevumam veltījusi vismaz astoņus mēnešus.

Autore visā valsrīdībā stāsta: «Vai var dzīvot pilnīgā nezinā, ka vienīgais, kam nav noslēpumi, esu tu pats? Kādas sievietes dzīvē parasti un ikdieniški notikumi lēnām kājp dinamiskā secībā, līdz negaidīts pavērsiens apgriež dzīvi kājām gaisā, nolīdzinot to līdz pašiem pamatiem.» Tāda arī Elgas Kairišas romāna gaita. Cīņa ar neizdevušos dzīvi, ar pretrunām, konfliktiem savu milo starpā. Kad neapdarāmie darbi, izmisīga cīņa par eksistenci, cīpa ar sevi un dzīveslikajiem pārdzīvojumiem izsūc pēdējos

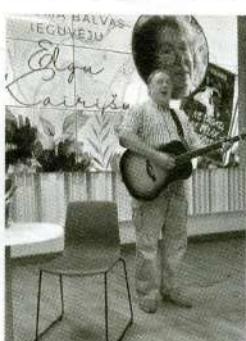

Elga Kairiša draudzīgā sarunā ar Nikolaju par romānu un dzīvi

spēkus, tiem jaunu indevi piešķir pēkšņa jausma, ka viņas tēvs nav istais tēvs. Tēva meklējumos izpaužas rakstnieces mākslinieciskās spējas meklējumiem piešķirt burvīgi tēlainus aprakstus, dvēseles pārdzīvojumiem meklēt jautājumus, tekstiem zemtekstus un meklēt grūti atšķetināmas attībdes. Skaidrs, ka Elga Kairiša, aprakstot dzīves iestenību, tiecas pēc patiesības. Šķiet, ka rakstniecas procesā autore nav domājusi ne par literārām likumībām, ne centusies patvarīgi izskaidrināt sīzeta linijas aizrauj un visā romāna gaitā tur mākslinieciskā

si galvu, kā viņa izskaitīties kā rakstniece. Vēl vairāk – visā romāna gaitā vēstījums tik valsrīdīgs, īsts un patiess, ka grūti kaut ko apšaubīt.

Saturu izstāstīt nav jēgas un nav arī iespējams, romāns ir jāizlasa. Atceros senu atklāsmi: ja grāmatas nav tik vērtas, lai to izlasītu divreiz, tad arī vienreiz nav vērts: ottrēiz vēl neesmu paspējis. Lasot romānu ar kritisku aci, simpatizē, ka sazarotās un asās, daudzķautpaina sīzeta linijas aizrauj un visā romāna gaitā tur mākslinieciskā

Andris Daļiļenko turēja publiku dziesmu varā

spriedzē. Notikumi, sarežģīmi, attīstība, kapinājumi, kulinārās virzās uz šķietamiem atrisinājumiem, bet, kā tas dzīvē notiek, reti kad sniedz gaidīto iznākumu. Darbs dibināts uz personīgiem pārdzīvojumiem, autorei personīgo psiholoģiju, kur jāsamierinās ar pastāvīgām šaubām un neveiksmēm, kas to mērā neļauj nolaist rokas. Vienkārši, bet bagātā valodā autore apraksta dabas, celojumu ainas, ainaivas, kas organiski sasaucas ar nemītīgi dvēseli notiekošo, uz ko atbildēt grūti.

«Kāpēc viņa tādu gaisa gabalu braukusi? Lai viss iet savu gaitu! Ja neviens neaizdomājas, ka man svārīgs ir tikai tēvs, tad acimredzot visam bija jāpaliek, kā bija. Viss! Laižam šīs rūpes valā!»

Vai arī citā vietā: «Vai es biju kļuvusi bagātāka ar savējiem? Vai es negribēju galu gālu panākt vilcienu, kurš sen bija aizgājis? Un varbūt labi, ka tā? Viņi mani varbūt bija pieņēmuši kā faktu, kas izpeldēja no tīk loti tālas pāgātnes, ka tas nekādi vairs neiespādoja viņu dzīves.»

Autore netiecas pēc patvari-gas oriģinalitātes, bet vairās arī no primitīvām, sen zināmām atklāsmēm. Valodas ziņā – ik pa laikam pavidīs iespraudums «vot», kas drīzāk piestāv pašas tēlam, nevis izskatās pēc barbarisma. Tēli atbilstīgi laikam, vietai un darbības garam. Elga spējusi iedzījināties psiholoģiskajās apriņķēs bez samākslotības. Finālā viņa izvēlas samierināties ar sevi, izlīgt ar bērniem un justies laimīga, neaizmirstot pašas atziņu, ka mēs varam sēt, ko gribam, bet pļausim nevis to, ko gribam, bet to, ko iesējām.

Jaukā literatūra un dzīves notikuma fināla atskāršme sanāk labsirdīgi patapināta, pārfrāzējot romāna nosaukumu. Kāpēc ne tagad, kāpēc vēlāk? Un lai paliek tas – nekad! Lieliskas sentences vērtī autorei vārdi: «Labāku scenāriju – kā pati dzīve – nevarēju uzrakstīt.» ●

Avots: Ogres Vēstis Visiem

Datums: 22-08-2023

«Gada bibliotekārs Zemgalē»

16. augustā Dobeles novada bibliotekāres apmeklēja Latvijas Bibliotekāru biedrības Zemgales reģiona bibliotekāru semināru «Ābolu sēklīnas spēku un saulgriezes gaismu sasmelties». Pasākums norisinājās Līvbērzes kultūras namā. Tradicionāli tika pasniegta balva – «Gada bibliotekārs Zemgalē». Šogad mākslinieces Asnates Zuteres darināto balvu saņēma Ozolnieku bibliotēkas vadītāja Ingrīda Irbe. Kopā bija piecas pretendentes balvai, un divas no tām bija Dobeles novada bibliotekāres – Šķibes bibliotēkas vadītāja Ilze Saršūna un Dobeles novada Centrālās bibliotēkas metodike Rasa Hibšmane.

«Duracell zakis» un cilvēks – Vasara

Dobeles novada Centrālās bibliotekās (DNBC) direktore Lana Volante šogad abas pretendentes balvai izvirzījusi personīgi:

– Lai sekmētu ilgtspējīgu un kvalitatīvu bibliotēku nozares attīstību Latvijā, Latvijas Bibliotekāru biedrības Zemgales nodaļa katru gadu organizē konkursu un pasniez balvu «Gada bibliotekārs Zemgalē». Šogad es kā DNBC direktore izvērtēju bibliotekāru sasniegumus un iesniedzu pieteikumus, izvirzot Dobeles novada Centrālās bibliotēkas metodiku Rasu Hibšmani un Šķibes bibliotēkas vadītāju Ilzi Saršūnu, jo viņas abas atbilda konkursa nolikumam, aktīvi un radoši ie-

saistot vietējo kopienu dažādos izglītojošos, vienojošos un veselību veicinošos pasākumos.

DNCB metodike Rasa Hibšmane sarunā ar «Zemgali» teic, ka bijusi pārsteigta, ka tikusi izvirzīta, un tas bijis joti negaidīti, tomēr patīkami:

– Jūtos joti novērtēta un gan darīta!

Piesakot «Gada bibliotekāram» Rasu Hibšmani, DNBC direktore viņu sauc par cilvēku – Vasaru, darbinieku, kurš ir vairāk kā bibliotekārs, darbinieks, kuram piemīt prasmes un zināšanas tādā līmenī, ka viņš var sniegt atbalstu un konsultācijas citiem bibliotekāriem.

– Smaids ir «Vasaras» vizītkarte, to ir iemīlojuši ne tikai kolēgi, bet arī bibliotekāras apmeklētāji. Rasai Hibšmanei joti svarīga

ir novadpētniecības joma, jo, pēc viņas domām, tā ir katras bibliotekās stūrakmens, bibliotekāriem jābūt lokālās vēstures glabātājiem, turētājiem un vēstnešiem, tāpēc arī šajā jomā kolēgiem ir jāparāda un jāpierāda viņu aktīvā iesaista lokālās vēstures popularizēšanā un saglabāšanā. Zinu, ka daudzās Latvijas bibliotēkās ir savas «Vasaras», bet mums ir savējā un vienīgā, bez kuras bibliotēku darbošanās, iespējams, būtu citādāka.

Savukārt Ilze Saršūna ar saviem iespādiem dalījās ierakstā sociālajos tiklos:

– Ir patiess prieks darīt to, kas šķiet sirdslieta, un, ja vēl tiec novērtēts, tad liekas, ka gribas vēl un vēl jaunus darbus darīt. Iekšējais dzinulis liek doties uz priekšu, domāt, ko vēl varētu darīt savu apmeklētāju un lasītāju labā.

Liel paldies kolēgiem par novērtējumu, virzot mani nominācijā «Gada bibliotekārs Zemgalē 2023». Tas man bija patiess pārsteigums un, protams, prieks, ka pieteikumā tiku nodēvēta par «Duracell zakī», kuram enerģijas nepiekrust, apsteidzot citus zākus.

Taču, kur bibliotēka un bibliotekārs bez saviem apmeklētājiem? Tam ir jāiet kopā roku rokā! Ir jāvar darīt lielus darbus! Vēl jo

vairāk tādēj, ka Šķibes bibliotēka ir vienīgais kultūras centrs, kam līdzās nav skolas un arī pirmskolas izglītības iestādes.

Tādēj gribu teikt paldies arī bibliotekās apmeklētājiem un lasītājiem par to, ka nākāt ik-dienā uz bibliotēku un iesaistāties organizētajos pasākumos. Esmu pagodināta un ar prieku arī turpmāk gaidīšu visus Šķibes bibliotēkā.

– Bibliotekāre pavīsam noteikti atbilst universālā kareivja titulam, jo aktīvi piedalās visās bibliotekāra darba jomās, galveno akcentu liekot uz sevis izglītošanu, lai jau tālāk savas zināšanas nodotu savas bibliotekās lietotājiem. Prieks, ka viņa lielu uzmanību pievērš savas kopienas jaudīm - bērniem, jauniešiem, ģimenēm un senioriem, organizējot dažādus pasākumus – meistar-klasses veselīga dzīvesveida izkopšanai, pārgājienu vietējās vēstures izpētei, tikšanās ar novadniekiem, grāmatu izdevējiem un autoriem, kultūras un izglītības pasākumus, lai paplašinātu savu apmeklētāju redzesloku. Bibliotekāre arī aktīvi iesaistās projektos, lai papildinātu bibliotekās pakalpojumu grozu, – tā par Ilzi Saršūnu pieteikumā rakstījusi Lana Volante.

Alise Kruglauža

Avots: Zemgale

Datums: 22-08-2023

Krimūnu bibliotēka - mazā «gaismas pils»

KRISTĪNE ŽEVNENKO (attēlā) sevi sauc par krimūnnieci, jo šeit ir uzaugusi, mācījusies un, lai gan ceļš savulaik vedis arī uz Jelgavas pusi, kopš 2011. gada vasaras viņa ir apmetusies uz dzīvi skaistajās un sirdij tuvajās Krimūnās. Kristine savu aicinājumu atradusi starp grāmatām, proti - strādājot Krimūnu pagasta bibliotēkā. Šī gada 6. oktobrī aprītēs gads, pildot jaunā amatā pienākumus.

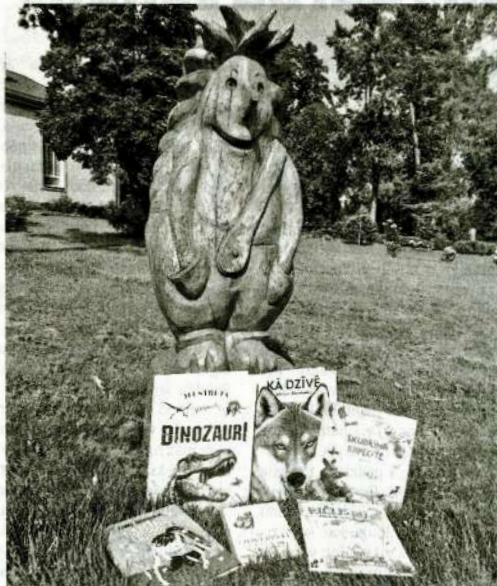
Darbs kultūras nozarē nav bijis svešs

Bibliotekāra darbs Kristīnei nav bijis svēks, jo iepriekš viņa septiņus gadus atzīvindusi Dobēles novada Centrālajā bibliotekā (DNBC). Uzzinot, ka dzimtajā pagastā ir atbrivojušies bibliotekāra vakante, viņa, ilgi nevilcinoties, izvirzīja savu kandidatūru.

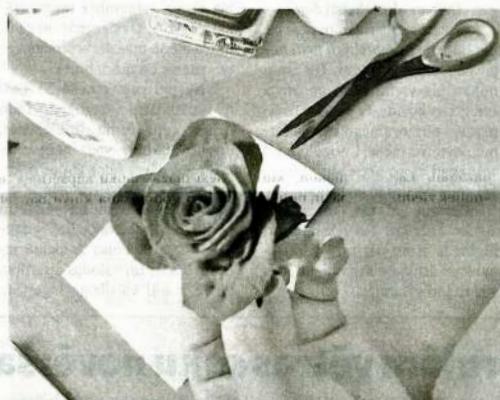
- Kā jau vietējam cilvēkam, man šī vieta rūp, tāpēc man bija ļoti svarīgi, lai vietējā bibliotēka «dzīvo», lai tās logos deg gaisma un telpas skan bērnu čālus. Pirms nokļuvu bibliotēkā, neilgu laiku aizvietoju arī Krimūnu nama vadītāju Kristīni Ľaksu, kad viņa devās bērnu kopšanas atvainījumā. Pēc šī perioda beigām Kultūras pārvalde nebija amata, kura mani pārceļ, tādēj atradu darbu ražošanas uzņēmumā. Tajā strādāju nedaudz vairāk par gadu, līdz saņēmu zvanu no Kultūras pārvaldes vadītājas: man piedāvāja vietu DNCR. Pēc pārrunām ar tā brīza Kultūras pārvaldes vadītāju Māru Krimūnu un DNCR direktoriu Lanu Volanti tiku piešķirta labākā

Pagarinātais darba laiks rudenī un ziemā

Rudens periodā bibliotekās darba laiks divreiz nedēļā ir ilggāks, nekā ierasts. Otrdiens un piektiens strādā līdz pulkstenim 19.30, jo tautas namā šajās dienās notiek tautskaitu deju meiginājumi bērnu grupām. Tā kā bērni tiek vesti uz Krimūnām no visa novada, da un ir vecāki, kuru bēri dejo vairākās vecumā grupas, līdz ar to jāgaidā divas stundas, bibliotēka ir atvērta, lai viņiem ir, kur paši likt. Vecāki var ienākt palasit kādu zurnālu, uzspēlē galda spēles.

Jaunākās bērnu lasītavas grāmatas.

Meistarklasē izveidotais polimērmāla zieds

ar jaunākajām atvasēm, kas pamētas lidzī. Tāda veida arī cenušos piesaistīt jaunus lasītājus, lai viņi šeit jūtas gaidīti. Tāpat arī tie cilvēki, kuri strādā tālākām vairāk un brauc no darba mājās. var visbiežāk liegriežas šeit uzspēlēt kādu galdu spēli vai pācaļot atpūtas zonā uz mikstiem pufiem. Protams, neatņemamā sastādīja ir interneta pīleslēgums, ko var izmantot ikviens.

Vasaras periods bibliotéka ir samérā kluss. Jā, ir bēri, kuri leskrieni samainīt obligāto literatūru, taču viss ir saprotams - pagastā ir jauns stadijons, basketbola laukums, viņiem ir, ko darīt. Rudenī un ziemā Krimūnu bibliotēka ir kā mazā «gaismas pils», kas neturētu nevienu iestādiņu, ja ne
kārti būtu no dažu māju, vai izmantot šos pagarinātos vakarus, lai ienāktu samainīt lasāmvielu.

Gribētos, lai lasītāju aktivitāte būtu lielāka

Uzskatu, ka lasāmvielas mums netrūkst, bet grībētos, lai lasītu aktivitātē būtu lielāka. Ir pieejams plašs žurnālu klāsts sēdejai un pacietīgi darbojas, iktiku pie tikamā galarezultāta. Pēc atvainījuma plānoju orgānizēt vēl kādu radošo nodarbibu, informācija sekos.

Bibliotekārs nedrīkst būt «sausinš»

Ar bērnu auditoriju ir jābūt
joti radošam, jo viniem visu laiku

Avots: Zemgale

Datums: 25-08-2023

gribas ko jaunu. Jāprot noturēt uzmanību un jāraisa vēlme šeit atgriezties, jo tie ir potenciālie lasītāji nākotnē. Bērni bieži vien ienāk pie manis un lūdz kopā uzsplēt kādu galda spēli. Es iesaistos, jo priecājos, ka viņi ir atrākuši un ka viņus interesē lietderīga laika pavadīšanai tādā veidā.

Esmu tā persona, kura bēri uztic savus dienas notikumus, sekmes, līdz ar to bibliotēka ir kā tāda maza sociāla telpa, kurā jūsties droši. Bibliotekārs noteikti nedrīkst būt "sausīns", kurš tikai izsniedz vai pieņem grāmatas, - ir jāmāk uzklautis un nedaudz jāpiestrādā par psihologu. Protams, ir jāievēro iekšējās kārtības noteikumi un jauniešiem jāsaprot, ka tie, plēmerām, nav sporta zāle, kur atrākt izskrieties un izķilgties. Un, jo vairāk bērnu telpā, jo grūtāk ar to cīnīties, bet mēs kopā mācāmies.

Mazais sapnis, kas ir celā uz realizāciju

Es cenšos nodarības organizēt, tā, lai tas neprassī lielus naudas līdzekļus, jo saprotu, ka budžets ir tik liels, cik tās ir. Pašlaik istenojas arī kāds ilgi lotots sapsnis: ēkas otrajā stāvā notiek remonta darbi - tur atrodas «vēstures iestāba», kas gan vēl nav ieķartota, jo prieķis smagi darbs, lai to izdarītu. Nākotnē tur atradīsies arī iestāžu sienas, kas ir daudzās bibliotēkās, taču mēs savās esošajās telpās to fiziski nevaram realizēt.

Plānā ir izveidoti arī mazu virtutīti, lai varētu rikot izaņuma meistarklases, pieaicinot speciālistus. Tuvākajā nākotnes plānā ir nomainīt grāmatu plauktus, kas savu laiku jau nokalpojuši. Jāuzņimās, ka visas iecerēs neverāt realitāti gada griezumā un jāizvirzīs prioritātes. Nesen tika iepirkta jaunās grāmatas, un plaukti tiek papildināti regulāri. Loti ceru, ka šī gada laikā saņāks vēl divi iepirkumi. Protams, gribētos, lai lasītājai būtu tikpat daudz, cik to jauno grāmatu! Krimūnu pagasta bibliotēka šogad piedāvās arī Bērnu, jauniešu un veicāku žūrijā. Mums ir brīnišķīga sadarība ar pirmsskolciem. Katru mēnesi bērni nāk uz bibliotekāro stundu: pilēgojos kādam noteiktam tematam un radošo procesu izveidoju atbilstoši grupu vecumiem un spējām. Ir svarīgi, lai bērns no mazotnes zīna, kas ir bibliotēka un ka viņš fiksē vīņam būtību.

Alise Kruglauža
Autores un Krimūnu
bibliotēkas arhiya foto

Mediju atbalsta fonds

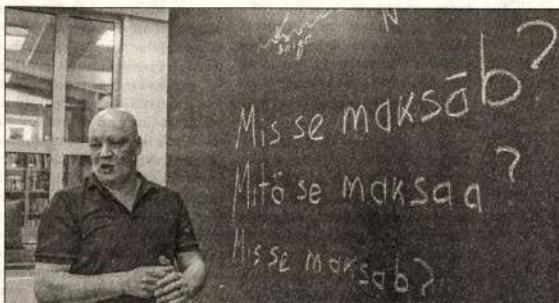
Projektu finansē Mediju atbalsta fonds
no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

MAP

Mazie talsinieki apgūst pirmos vārdus lībiešu valodā

Jānis Mednis bērnus iepazistināja ar zilbalzīlā lībiešu karoga nozīmi. Zilā krāsa simbolizē jūru — līvu tautas dzives pamatu, baltā krāsa — lie-daga smiltis, ko zvejnieks redz no laivas jūrā, bet zaļā krāsa ir mežs, kas redzams aiz liegada.

Lībiešu valoda nav viegla, taču Talsos fotogrāfam un grāmatas «Zel-tabēns» līdzautoram Jānim Mednim bija ļoti pateicīga publīka. Bērniem jaunie vārdi plieipa saīdzinoši ātri.

Terēzes Matisones foto

Sanita Liepina

Lībiešu krasts
Talsiem ļoti tuvu, tomēr lībiešu valoda tur saīdzinoši sveša. Šonedēļ četrudienu garumā bērnus «Lībiešiem pa pēdām» aicināja doties Talsu Galvenās bibliotēkas Bērnu nodalai. Lai arī daži mazie godīgi atzina, ka piedalīties lika mammas un sākumā uz interesantu nedēļu nav cerējuši, tomēr jaunā valoda, ko viņiem mācīja lībietis Jānis Mednis, bijis aizraujōšs varas piedzīvojums.

«Vai zināt, kas ir lībieši?» tā nodarbibas sākumā bērniem jautāja fotogrāfs un viens no grāmatas «Kūldalāpš/Zeltabēns» autoriem Jānis Mednis. Bērnuprāt, tie esot veci cilvēki. Šonedēļ nodarbibu ciklā «Lībiešiem pa pēdām» viņi uzzina, kā tā gan gluži nav — tā ir otra Latvijas pamatauta. Vēlāk intervjū J. Mednis atzīst, ka šis

jautājums ir kā bumba arī pašu lībiešu viđu. Viņaprāt, lībietis ir tas, kurš prot lībiešu valodu, kopī savu kultūru un tradīcijas ikdienā. Gluži kā Medņu ģimene. Viņu mēitiņa Kuldī, grāmatas iedvesmas avots, ir vienīgais bērns Latvijā, kuras dzimtā valoda ir lībiešu. Šobrid Kuldī pievienojusies arī jaunākā māsa.

Talsos bērniem lībiešu valoda pavismās sveša, un arī Jānis Mednis pats tik jaunu auditoriju ikdienu nemāca — viņš ir fotogrāfs un somu valodas privātskolotājs. «Bērniem droši vien mācīt ir visgrūtāk, jo tu uzreiz redzi, ka klūsti garlaicīgs,» saka J. Mednis. «Tas ir ļoti nezēlīgi, un ātri uz to jāreakģē. Es arī šodien cenšos, kad bērni sāk žāvēties, un tas strādā — kolīdz izdarī kaut ko interesantu, interaktīvu, kaut ko aprasī un aiziet spēle, uzreiz galvas augšā, un miegs vairs nenāk.»

Nodarbibu ciklā «Lībiešiem pa pēdām» iesaistās dalībnieki vecumā no septiņiem līdz desmit gadiem. Divu stundu laikā bērni gan mācījās sasveicināties, gan apguva skaitlus un virķējā pirmos teikumus. Sava veida spēle talsiniekiem iepatīkās, un, vienu otru nevainīgi apceļot par slinku vardi vai zilu mežacūku, bērniem ātri vārdi aizķerās prātā. «Man ir sajūta, ka Talsos bērni ir ļoti sakarīgi un forši. Grībētos teikt, ka viņi nav sabojati. Tas pedagogam ir ļoti patikami, ka jūti, ka tas materiāls pretī ir labs,» atzīst Jānis. Kad viņu lībiešu valodas skolotājs bērniem jautāja, kāpēc viņi

piedalās šajā nodarbibu ciklā, daudzi atklāj, ka viņiem ļoti patīcis jau pērn, un arī šoreiz grībējuši uzzināt ko jaunu. Un tiešām esot interesantāk, nekā viņi cerējuši. Arī Ance, kura piedalās otro gadu, stāsta, ka patiesībā jau daži lībiešu valodas vārdi esot līdzīgi latviešu valodai, tāpēc grūti neesot. Un vija tagad varēs to kādreiz izmantot skolā un mazliet pamācīt arī māsai. Lai mācītos lībiešu valodu, Loreta speciāli Talsos ieraudusies no Slampes. Valodu protot jau vijas mamma, un Loreta priečājas, ka abas tagad varēs sarunāties lībiski. Lai varētu izmantot jaunapgūtos vārdus, nācamajā dienā mazie talsinieki patiesām devās uz Lībiešu krastu, lai dots lībiešiem pa pēdām Mazirbē, Pitrāgā un Kolkā.

Talsu Galvenā bibliotēka gan godīgi atzīst, ka baidījusies, kā bērni uztvers sev tīk svešo tēmu, tomēr bailes nav attaisnojusās — viņi zinātākāri četrudienu laikā tver visu jauno. Šogad ir Lībiešu mantojuma gads, tāpēc bibliotēkai šī tēma šķitusi būtiska, un projekta tapis ar Valsts Kultūrapītāla fonda atbalstu. Ja bērniem būs interese, bibliotēkai viņi varēs mēģināt valodu uzzināt mazliet vairāk. Bibliotēkai jau bija viens Medņu ģimenes grāmatas eksemplārs, bet nodarbibas noslēgumā Bērnu nodala dāvanā saņēma vēl vienu, lai grāmata no rokas rokā varētu ceļot pie ieinteresētajiem bērniem. ■

MAF
Mediju atbalsta fonds

MATERIĀLU SAGATAVOŠANU FINANSĒ MEDIJU ATBALSTA FONDS NO LATVIJAS VALSTS BUDŽETA LĪDZEKIEM

Mērķprogrammā «Reģionālo un vietējo mediju atbalsta programma» atbalstītais projekts «Par aktuālo, Ir jautājumi — ir atbildes» (Nr. 2023.LV/RMA/01).

Par materiālu saturu atbild laikraksts «Talsu Vēstis».

4. LAPPUSE

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 18-08-2023

Sabiles bibliotēkas šomēnes savienojas ar dabu

Niceta Anna Starina

Sabiles bibliotēkās šomēnes valda dabas noskaņas, jo tur līdz 31. augustam ir apskatāmas gan Ievas Skudrēnas dabas ainavu gleznu izstāde, gan arī Santas Grigores bruņurupuču izstāde.

Sabiles Bērnu bibliotēkas telpas ir izrotātas ar dažādām dabas ainavu gleznām, kurās var redzēt brīnišķīgas krāsu tonu spēles, dabas daudzveidību un unikālitāti. Gleznu autore gleznošanas prasmi ir apguvusi pašmācības ceļā, kad iemīnējās bērniem, ka grībētu ko tādu pamēgināt, un bēri, ilgi nedomājot, sarūpeja Ievai Skudrēnai molbertu un krāsas.

«Sākumā es skatījos dažādus video internetā, kā gleznot, pēc tam jau izvēlējos skaistas fotogrāfijas ar dabassatiem, kuras mani patiesām sāvilpo, un mēģināju tās dabūt uz molbertru,» stāsta I. Skudrēna. Nu šo darbu iznākumu var apskatīt ikviens interesents.

Lai arī Ieva Skudrēna pati pret sevi ir paškritiska, tomēr uz darbu izstādi viņu izdevās pierunāt. Pirmo reizi savus darbus autore izstādīja 2022. gada Sabiles Vīna svētkos, kur tos varēja apskatīt ikviens garāmgājējs, taču šogad I. Skudrēnu uzmeklēja Sabiles Bērnu bibliotēkas saime, lai iepriecinātu arī savus apmeklētājus ar dabas ainavu gleznām. Ieva Skudrēna glezno dabas ainavas, jo pati dzīvo meža ielokā. «Daba ir tas, kas mani aizrauj,» teic pati darbu autore.

Ieva Skudrēna ker skaistus fotomirkļus, lai pēc tam tos atspoguļotu savās gleznās.

Autors foto

To pašu var teikt arī par Santu Grigori, kura ir iemīlējusi bruņurupučus. «Bruņurupuči vienmēr ir bijuši tuvi sirdij, jo, tāpat kā rupuči lēni un nesteidzīgi panāk kāroto, tā arī es savus mērķus sasniedzu lēnām, apdomāti un nresteizdoties, tā teikt — savā tempā,» stāsta izstādes autore, kurai jau no bērniņas vienmēr ir bijis sapnis par savu mājas mīluli bruņurupuci, kas

pirms sešiem gadiem arī piepildījies.

«Ir stereotips, ka bruņurupuči ir ļoti lēni un garlaicīgi, kas lielāko daļu laika tā arī ir, taču tie var būt ļoti ātri, kad ir ieņēmuši savu kursu un grib kaut kur noklūt,» atzīst S. Grigore un piebilst, ka no savā bruņurupuča nevar nolaist, kad tas tiek palaists arā zālītē, jo rupucis var kur ātri aizskriet un pazust.

Bruņurupuču izstādē pārsvārā ir

aplūkojami «vietējie» bruņurupuči, taču daļa ir atceļojuši arī no citām valstīm — Kipras, Anglijas, Turcijas. ««Ārzemnieki» ir dāvanas un suvenīri no gimenes un draugiem, arī mans mājdzīvnieks ir celojis no Horvātijas,» atklāj S. Grigore. Tas arī šo izstādi padara īpašu, jo katrs bruņurupucis ir atvedis savu stāstu — daži pat visai personīgi un sirdīj milī. ■

Avots: Talsu Vēstis

Datums: 18-08-2023

Staiceles bibliotēkā atcerējās Baltijas ceļu

23. augustā Staiceles bibliotēkā ikviens bija aicināts uz atmiņu pēcpusdienu *Baltijas ceļš – brīvības ceļš*. Bibliotēkas vadītāja Anita Strokša pastāstīja, ka sānākušo nebija daudz, taču starp tiem daži paši piedalījušies Baltijas ceļa akcijā pirms 34 gadiem. Noskaņas radīšanai visi noklausījās dziesmu *Atmostas Baltija*. Staicelieši tolaik stāvējuši Valmieras–Rūjienas ceļa posmā pie Rencēniem, turp braukuši gan ar autobusiem (no kolhoza un fabrikas), gan personīgajām automašīnām. Daļa pēc tam devusies uz kopējo ugunskuru robežkontroles punktā Unguriņos. Kādam palicis prātā, ka tur pat bijušas novietotas simboliskas kārātavas. Par Latvijā tobrīd notiekošo informāciju saņemta no Tautas frontes vietējās nodaļas. Tie, kuri toreiz bijuši jaunieši, pat īsti nav sapratuši Baltijas ceļa nozīmi atšķirībā no vecāka gadagājuma ļaudīm – viņus vadījusi ticība un pārliecība.

A. Strokša teica, ka atmiņu pasākums izvērties interesants, jo šis tas no konkrētā vēstures notikuma jau aizmiršies, un nu varēts kopīgi mēģināt atcerēties. Einārs Bērziņš bija atnesis parādīt Baltijas ceļa 30 gadiņu atceres pasākuma Unguriņos fotoattēlus. — *Jautāju arī klātesošajiem, vai nebija bail piedalīties. Bijusi sajūta, ka kaut kas mainīsies un jāiesaistīs. Uz stāvēšanu ļemti līdzi savi radioaparāti. Tāpat spriedām, vai varētu šodien atkārtot ko līdzīgu. Secinājām, ka jā, taču, ļoti iespējams, tam jau būtu komerciāla pieskaņa*, — sacīja bibliotēkas vadītāja. Viņa ļoti aicina ikvienu, kuram mājās, iespējams, glabājas kāda fotogrāfija ar staiceliešiem Baltijas ceļā, atnest to noskenēt. Ne bibliotēkai, ne Staiceles lībiešu muzejam *Pīvalind* pagaidām neesot fotogrāfisku liecību no šīs akcijas.

Ilva BIRZKOPE

Skultietes glezna vietējā bibliotēkā

Vēl tikai līdz augusta beigām Skulties bibliotēkā var pagūt aplūkot vietējās mākslinieces Dagnijas Līviņas gleznu izstādi *Daba dvēselei*. Tajā redzami Skultes skati, jūra, mežs, saullēkts, vāzes ar puķēm utt. Bibliotēkas vadītāja Rita Lavendele teic, ka, pieejot darbiem tuvumā, var skaidri ieraudzīt katru uzgleznoto detaļu.

Avots: Auseklis

Datums: 25-08-2023

LGB Agijas Stakas zīmējumi

Līdz 30. septembrim Limbažu Galvenās bibliotēkas (LGB) Bērnu literatūras centrā skatāma mākslinieces Agijas Stakas zīmējumu izstāde *Putni*. 8. septembrī viņa Limbažu novada Grāmatu svētkos bibliotēkā tiksies ar pirmsskolas vecuma bērniem.

Avots: Auseklis

Datums: 23-08-2023